

ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้
ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา

นางวรุณี ดวงจำปา

สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

**PARTICIPATIVE MANAGEMENT FACTORS AFFECTING
KNOWLEDGE MANAGEMENT IN PRIVATE SCHOOLS,
CHACHOENGSAO**

Mrs. Warunee Duangjumpa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for
the Degree of Master of Education Program in Educational Administration

Rajabhat Rajanagarindra University

2011

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา
ผู้วิจัย	นางวรุณี ดวงจำปา
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พ.ศ.	2554
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน เสกขุนทด
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.สุธีรา นุรภัทรนิชกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการจัดการความรู้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการความรู้ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อการจัดการความรู้และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และค่าวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านภาวะผู้นำ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านแรงจูงใจ ด้านลักษณะบุคคล ด้านสถานศึกษาและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวม อยู่ในระดับมาก การจัดเก็บวิเคราะห์ความรู้ การรวบรวมพัฒนาความรู้ การสำรวจความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการถ่ายทอดความรู้ ตามลำดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับการจัดการความรู้เป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลทางบวกต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลทางบวกต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา $Z = .294X_6 + .323X_7 + .214X_4 + .179X_3$

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม, การจัดการความรู้

Thesis title : PARTICIPATIVE MANAGEMENT FACTORS AFFECTING
KNOWLEDGE MANAGEMENT IN PRIVATE SCHOOLS,
CHACHOENGSAO

Researcher : Mrs.WaruneeDuangjumba

Degree : Master of Education (Educational Administration)

Year : 2011

Thesis advisor : Asst. Prof. Saifon Sekkhunthod, Ph.D.

Thesis Co-advisor : Sutheera Buraphatnitchakul, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the participative management factors and knowledge management, 2) to study the relationship between the participative management factors and knowledge management, 3) to analyze the affect of participative management factors toward knowledge management and 4) to build up the predictive equation factors of participative management that affected knowledge management in private schools in Chachoengsao.

The 308 samples of this research consisted of administrators and teachers from private schools in Chachoengsao. The instrument used was a questionnaire of 5 rating scales. The estimated 5-level data were statistically analyzed by using frequency, percentage, means, standard deviation, correlation coefficient Pearson and multiple regression analysis.

The results were summarized as follows: The participative management factors in private schools were at a high level. They were leadership, organizational environment motivation, human capacity, schools and educational technology, respectively. The knowledge management was also at a high level, including, analysis of stored knowledge, knowledge embodiment, knowledge survey, knowledge utilization and knowledge transfer, respectively. The relationship between the participative management and knowledge management was positive at the .05 level. The participative management factors that affected the knowledge management positively were personal characteristic, leadership, educational technology and schools. Predictive equation factors of participative management were $Z = .294X_6 + .323X_7 + .214X_4 + .179X_3$.

Keywords: Participative Management Factors, Knowledge Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาทุกท่าน ขอบกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน เสกขุนทด ประธานกรรมการที่ปรึกษาและ ดร.สุธีรา บุรภัทรณิษฐกุล กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไข วิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอบกราบขอบพระคุณ ดร.สมหมาย สร้อยบาทพงษ์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมพู บาทหลวง ดร.ลือชัย จันทร์ไป้อ อาจารย์ภานิต ประมวลศิลป์ชัย อาจารย์สุรพงษ์ วรศิลป์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่าน

ขอขอบคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนดิรินทร์ที่ได้สั่งสอนให้ข้าพเจ้าได้มีความรู้ จนสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนดิรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 และเขต 2 ที่กรุณาจัดทำหนังสือขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 และเขต 2 ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์พุทธิดา ประมวลศิลป์ชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิทยา ที่ให้ทุนการศึกษา และเวลาในการศึกษา คุณชิตติมา ไชยมงคล ที่ให้คำแนะนำเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์และช่วยเหลือทำให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตราบวษาแต่บิดามารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางวรุณี ดวงจำปา

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ความสำคัญของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 สมมติฐานการวิจัย.....	8
1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน.....	12
2.2 สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	13
2.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กร.....	14
2.3.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	14
2.3.2 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	15
2.3.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	18
2.3.4 แนวคิดปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม.....	20
2.3.5 ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน.....	24
2.3.6 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา.....	52

	หน้า
2.4 การจัดการความรู้ในองค์กร.....	53
2.4.1 ความหมายของการจัดการความรู้.....	53
2.4.2 ความสำคัญของการจัดการความรู้.....	54
2.4.3 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความรู้และกระบวนการจัดการความรู้.....	56
2.4.4 การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน.....	68
2.4.5 ประโยชน์ของการจัดการความรู้.....	87
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
2.5.1 งานวิจัยในประเทศ.....	89
2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	94
2.6 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย.....	96
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	99
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	100
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	106
4.2 ตอนที่ 2 ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	108
4.3 ตอนที่ 3 ระดับการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	117
4.4 ตอนที่ 4 ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	123
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	130
5.2 อภิปรายผล.....	133
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	143

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	162
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือราชการ.....	163
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย.....	176
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	196
ประวัติผู้วิจัย.....	210

สำนักวิทยบริการฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	23
2 เปรียบเทียบการจัดการความรู้.....	64
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	100
4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	107
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ภาพรวม.....	108
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ด้านภาวะผู้นำ.....	109
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ด้านบรรยากาศองค์กร.....	110
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ด้านสถานศึกษา.....	112
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	113
10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ด้านแรงจูงใจ.....	114
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเอกชน ด้านลักษณะบุคคล.....	115
12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน ภาพรวม.....	117
13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชนการสำรวจความรู้.....	118
14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน การรวบรวมพัฒนาความรู้.....	1119
15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน การจัดเก็บวิเคราะห์ความรู้.....	120

ตาราง	หน้า
16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน การถ่ายทอดความรู้.....	121
17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน การนำความรู้ไปใช้.....	122
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	124
19 การวิเคราะห์การถดถอยพหุโดยใช้ตัวแปรของปัจจัยพยากรณ์.....	126
20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุของตัวแปรกับปัจจัยการบริหาร แบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	126
21 ค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	127

สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 วงจรวิธีการจัดการที่ต่างกัน ของความรู้เด่นชัด กับความรู้ที่ซ่อนเร้น.....	60
3 โมเดลปลา.....	60
4 วงจรการเรียนรู้.....	78
5 อุปสรรคของการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้.....	79
6 รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้.....	147

สำนักวิทยบริการฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี